

بسم الرحمن الرحيم

توافقنامه‌ی تقسیم قدرت در جنوب سودان

(ترجمه)

به تاریخ 5 اگست 2018م، جناح‌های مخالف در جنوب سودان در آخرین لحظات بر تقسیم قدرت و مقام‌های بلند حکومتی توافق نمودند. این توافقنامه به وسیله‌ی "سالواکرمیاردیت" به نمایندگی از دولت سودان جنوبی، "ریک ماچار" از جنبش مردمی سودان جنوبی، "دینق آلور" به نمایندگی گروهی از زندانیان سیاسی، "گابریل جانسون" به نمایندگی از ائتلاف سیاسی موسوم به "سوا"، "جوزف اوکیلو" به نمایندگی از برخی احزاب و نیروهای سیاسی و هم‌چنین "فرانسیس دینق" به نمایندگی از شخصیت‌های ملی، "محمد مرجان" به نمایندگی از روحانیون و به وسیله‌ی نماینده‌ی سازمان‌های جامعه‌ی مدنی در جنوب سودان به امضاء رسید.

حال پرسش‌های اساسی این است که: چرا این توافقنامه پس از تأخیر زیاد به امضاء می‌رسد؛ در حالی که چندین بار اعلام شده بود؟ حقیقت سخنانی که در مورد تهدیدات و فشارهای وارده بر جناح‌های مخالف در سودان جنوبی برای پذیرش امضاء ی این توافقنامه گفته می‌شود، چیست؟ آیا توافق جنوب سودان ناشی از اراده‌ی مذاکره‌کنندگان است و یا این که داستان پنهان دیگری در تنظیم این توافقنامه دخیل بوده و در به امضاء رسیدن این توافقنامه تأثیر ویژه‌ای داشته است؟ و چه کسی منفعت واقعی را از توافقنامه می‌برد؟ آیا این توافق جنگ داخلی را که از زمان وقوع آن در سال 2013م، که جان ده‌ها هزار تن را گرفته و میلیون‌ها تن دیگر را آواره ساخته است، متوقف می‌کند؟ آیا این موافقتنامه از توافق‌های قبلی متفاوت بوده و باتوجه به واقعیت‌های موجود در جهان کنونی پایدار خواهد ماند؟ پس راه‌حل اساسی برای قضیه‌ی سودان جنوبی و قضایای مشابه آن در سرزمین‌های اسلامی چیست؟

بدون شک که این توافق پس از اعمال فشارهای شدیدی بر مذاکره کنندگان صورت گرفته است، در حالی که چندین بار پس از اعلام تاریخ امضای این توافقنامه به تعویق افتاده بود. "الدردیری" وزیر امور خارجه‌ی سودان در جریان سفر کوتاه که به جنوب این کشور داشت و حامل پیام شفوی رئیس‌جمهور البشیر بود، در جوبا پیام رئیس‌جمهور را با خبرنگاران چنین در میان گذاشت: «همانطوری که می‌دانید، جامعه‌ی بین‌المللی همواره در تلاش است تا خود و شرایطش را بر ما تحمیل کند، اما امضای این توافقنامه در نتیجه‌ی فشارها نبوده؛ بلکه ما این توافقنامه‌ای را که امضاء می‌کنیم دلیل آن این است که بر درستی کار خود معتقد می‌باشیم.» (منبع: روزنامه‌ی العربیه 5 اگست 2018م)

به تاریخ 8 جولای 2018م، وبسایت سودان تریبیون گزارشی را به‌نشر رساند که در آن چنین آمده بود: «جبهه‌ی نجات ملی که بخشی از ائتلاف مخالفان در جنوب سودان می‌باشد، در بیانیه‌ای که در روز دوشنبه نشر کرده است، میانجیگری سودان را به تهدید مذاکره کنندگان مخالفان، متهم نموده است.» این بیانیه می‌افزاید: «رهبری جبهه‌ی نجات ملی به خوبی می‌داند که امضای "توماس کیریلو سوکا" رهبر جنبش به دلیل این می‌باشد که برخی از اعضای آن به خطر مواجه بوده و چنین فشارها باعث گردید که در مورد مسائل برجسته در حکومت، توافقات صورت بگیرد.»

به تاریخ 8 مارچ 2018م، سودان تریبیون به‌نقل از رویترز گزارشی را به‌نشر رساند که گویا سالوار دران چنین گفته بود: «توافق 2015م بر ما تحمیل شده بود و برای ما فرصت داده نشد تا تمایل خویش را ابراز نماییم. بنابر این، زمانی که من برای امضای آن رفتم، احتیاط را پیشه نمودم...؛ اما آن‌ها این توافق را جدی نگرفتند تا این که در پیش چشمان‌شان توافق از هم پاشید.» لازم به ذکر است که مذاکرات در اکادمی امنیت عالی در حومه‌ی سوبا در شرق خرطوم انجام شده است، این نشان می‌دهد که دست‌های پنهانی برای فشار بر مذاکره‌کنندگان دخیل بودند، حتی در دست‌کاری شرایط موافقتنامه.

به تاریخ 7 سپتمبر 2018م، "مایکل ماکوای لویب" وزیر اطلاعات در دولت جنوب سودان گفت: «وساطت سودان آنچه را که باید براساس آن توافق صورت می‌گرفت، تغییر داد و پیشنهادهای جدیدی را که قبلاً از آن‌ها بحث به‌میان نیامده بود، درج توافقنامه نمود.» وی به تاریخ 19 اگست انتقادات تند و تیز را متوجه الدردیری نموده گفت: «او حتی همراهی خود، روی راست نیست.» و در ادامه گفت که: «او در آغاز، دیروز با پیشنهاد دیگر آمد و اعلام کرد که طرفین موافق می‌باشند و همانگونه که واضح می‌باشد، طرفین هنوز هم موافقت ننموده‌اند. بنابر این، او کسی است که جامعه‌ی بین‌المللی، منطقه و حتی سران دولت‌ها را گمراه نموده است.»

این را باید دانست که نه الدردیری از اندک صلاحیتی در بین امور بر خوردار است و نه هم البشیر، بلکه این توافق به حمایت و سرپرستی دولت‌های استعماری (امریکا و انگلیس) صورت گرفته است. کسانی که از این توافقات استقبال نموده‌اند، استیفان کوچیس سرپرست سفارت امریکا و عرفان صدیق سرپرست سفارت انگلیس در خرطوم می‌باشند. (منبع: روزنامه‌ی الاخبار، پنجشنبه 28 جون 2018م)

همان‌گونه که برخی تصور می‌کنند، در این توافق راه‌اندازی شده توسط دست‌های پنهان قدرت‌های استعماری و مزدوران آن‌ها، هیچ خیر نهفته نیست، بلکه این توافق پیام‌آور شر و بدفالی خواهد بود. ابراهیم غندور وزیر خارجه، به تاریخ 13 اپریل 2017م در پاسخ به سخنان وزیر امور خارجه‌ی روسیه گفت: «جدایی جنوب سودان اساساً یک توطئه بود که تحملش نمودیم و آنچه در حال حاضر اتفاق می‌افتد، نتایج همان توطئه است.» رئیس‌جمهور البشیر در گفتگویی که با سایت خبری اسپوتنیک روسی در 25 نوامبر 2017م داشت، چنین اعتراف کرد: «فشار امریکا و توطئه‌ی آن علیه سودان، رقمی بالایی داشت. ... سودان به وسیله‌ی فشارهای ایالات متحده تقسیم شد. ... ما از این اطلاع داریم؛ امریکا در تلاش است که سودان را به پنج کشور تقسیم کند.»

بنابر این، مشخص است که توافق سودان جنوبی در فضای فشارها و تهدیدات شدید وارده بر طرف‌های امضاء کننده صورت گرفته و هیچ‌گاه زاده‌ای اراده‌ی سیاسی مردم جنوب سودان نبوده و نه خلاقیت نظام حاکم در خرطوم است، بلکه دیکته‌ها و دستورالعمل کشورهای سرمایه‌داری استعماری می‌باشد.

اما این توافق، اساسی‌ترین موضوعی را که باید در خصوص آن بحث و تبصره صورت می‌گرفت، از یاد برده و یا شاید نپرداختن به آن نیز آگاهانه باشد. در این توافقنامه در خصوص ترتیب قانون اساسی و نظام، که به حل ریشه‌ای مشکلات جنوب پردازد، هیچ بحثی صورت نگرفته است. در مورد نظامی که حقوق و مکلفیت‌های افراد، وظیفه‌ی دولت و مسئولیت آن را مشخص و به این ترتیب مشکل نژادپرستی و مسائل قبیله‌ای را که به شکل بسیار قبیحی بر جنوب سودان حاکم بود، معالجه نماید. این توافقنامه از حقوق مردم درین سرزمین محافظت نکرده و به حل مشکلات‌شان نمی‌پردازد، بلکه این توافقنامه فقط شامل تقسیم قدرت در بین طرف‌های درگیر می‌باشد؛ کسانی که نمایندگان بیش برای دولت‌های خارجی (امریکا و انگلیس) نبوده و تنها مکلف به تأمین منافع آن‌ها درین سرزمین اند.

به تاریخ 4 اگست 2018م، الدردیری در یک کنفرانس روزنامه‌ای گفت: «طرف‌های اصلی که این توافقنامه را امضاء نموده اند، کسانی می‌باشند که از قدرت نظامی بالایی برخوردارند.» این توافق راه‌حل مشکل مردم سودان نیست. وضعیت در جنوب هم‌چنان بد باقی خواهد ماند و این توافق نیز مانند موافقتنامه‌های قبلی از هم فرو خواهد پاشید و نظام از تحقق امنیت و ثبات برای مردم عاجز خواهد ماند.

با چنین حل و فصل، ثبات در سودان جنوبی و یا حتی در دولت سودان شمالی برقرار نخواهد شد، مگر به حل و فصل مبدئی؛ راه‌حلی که دیکته‌ی غرب استعمارگر نباشد. در حال حاضر هیچ ایدیولوژی سیاسی که امنیت و ثبات را برای مردم تضمین کرده و زنده‌گی باعزت را برای بشریت باز گرداند، جز عقیده‌ی اسلام نیست. تنها ایدیولوژیی که توان بستن دروازه‌ها را بر روی جاه‌طلبی‌های استعمارگران و توان گسترش و عام ساختن امنیت و عدالت را دارد، چنانچه این عقیده و احکام برگرفته از آن، نشان داد که چگونه توانست در دولت خلافت، مردم را از اشکال و زبان‌های مختلف گردهم آورده و آن‌ها را متحد و برادر زیر سایه‌ی اسلام گرداند و به بهترین شکل از آن‌ها مراقبت و آموزش را اداره نماید.

بلی، اینست حل ریشه‌ای مشکل جنوب سودان و مشکلات مشابه آن در سرزمین‌های اسلامی که آن خلافت اسلامی برمنهج نبوت است. اللهم عجل لنا بها يا رب العالمين، بار الهی، ای پروردگار جهانیان هرچه زودتر چنین دولتی را نصیب مان بفرما!

برگرفته از جریده‌ی الرایه

نویسنده: محمدجواد ابو ایمان

معاون سخنگوی حزب التحریر-ولایه سودان

11 ذی الحجہ 1439 هـ.ق

22 اگست 2018 م